

Lausunto

23.05.2024

Asia: VN/7196/2021

Lausuntopyyntö naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun rangaistavuuden selkeyttämistä, tapon syyteoikeuden vanhentumista ja lapsensurman kumoamista koskevasta HE-luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomista koskevat kommentit ja huomiot

Juristiliitto – Juristförbundet (rek. Suomen Lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry) kiittää oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun rangaistavuuden selkeyttämistä, tapon syyteoikeuden vanhentumista ja lapsensurman kumoamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Juristiliitto kannattaa luonnosta hallituksen esitykseksi ja pitää kannatettavana naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen sekä sen valmistelun kriminalisointia. Nyt ehdotettu sääntely edistäisi olennaisella tavalla naisten oikeuksia, selkeyttäisi nykytilaa kieltämällä kaikenlaisen naisten tai tyttöjen sukuelimiin kohdistuvat vahingoittamisteot sekä osoittaisi Suomen kielteisen kannan perus- ja ihmisoikeuksia loukkaaville teoille.

2. Naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen valmistelua koskevat kommentit ja huomiot

Juristiliitto kannattaa sitä, että naisten ja tyttöjen sukupuolielinten silpomisen valmistelu säädetään rangaistavaksi erillisellä säännöksellä. On tärkeää, että sääntely kattaa myös naisen tai tytön viemisen ulkomaille silpomista varten.

3. Rikosoikeudellista vanhentumista koskevat kommentit ja huomiot

Juristiliitto pitää tappo-nimikkeen vanhentumisajan poistamista kannatettavana. Teon nimikkeen arviointi voi olla haastavaa myös henkirikosten osalta, eikä rajanveto murha- ja tappo-nimikkeidenkään välillä ole aina selvä. Lisäksi on käytännössäkin todettua, että osa henkirikoksistakin jää selvittämättä pidemmäksikin ajaksi ennen esitutkinnan etenemistä ja rikoksen selvittämistä. Toisaalta tapausta on saatettu tutkia murhana, mutta oikeudessa tapaus vanhentuu syyksi luettavan rikosnimikkeen vuoksi oikeuden arvioinnin perusteella. Rangaistusvastuun toteutumisen kannalta on kuitenkin erittäin suuri intressi rikosoikeudellisen vastuun toteuttamisessa vielä pitkänkin ajan kuluttua, koska kyseessä on erittäin vakava toisen henkeen kohdistunut rikos.

4. Lapsensurmaa koskevat kommentit ja huomiot

-

5. Kommentit ja huomiot esitysluonnoksen johdosta muihin lakeihin tehtäviin muutoksiin

-

6. Muut esitykseen liittyvät kommentit ja huomiot

Juristiliitto pitää hyvänä ehdotettujen säännösten nykytilaa selkeyttävää vaikutusta erityisesti lainsoveltajien ja rikosten uhrien sekä heidän omaistensa kannalta. Juristiliitto kuitenkin huomauttaa, että nyt ehdotetut lainmuutokset tulevat todennäköisesti näkymään uusina rikosasioina, jotka kuormittavat jo ennestään ruuhkautunutta oikeuslaitosta. Esityksen taloudelliset on arvioitava täsmällisesti ja siitä aiheutuvat kustannukset kompensoitava täysimääräisesti oikeudenhoidon toimijoille. Uudet rikosasiat ja erityisesti tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomista koskevat sisältävät usein kansainvälisiä liityntöjä, jotka monimutkaistavat käsiteltäviä haasteita sekä edellyttävät usein erityisasiantuntemusta, mikä tulee ottaa huomioon myös taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa. Oikeudenhoidon toimijat ovat edelleen vakavasti aliresursoituja ja työ on vakavasti ylikuormitettua. Uudistukset eivät saa johtaa tilanteen vaikeutumiseen entisestään.

Tuomainen Jenni
Juristiliitto - Juristförbundet (rek. Suomen Lakimiesliitto - Finlands
Juristförbund ry)